

norms interpretation; 3) designing of the approved decision in law enforcement act; 4) proving the contents of decision for the record of the addressee of law enforcement, interested persons and organizations; 5) securing fulfillment of the approved law enforcement act.

The author gives arguments and counterarguments towards recognition as independent and significant of the mentioned stages of law enforcement process.

Considering these arguments the theoretical model determining the scheme of acts of the authorized party of administrative legal relations directed at achievement of interim aim and as a result the final aim of law enforcement process should include the following stages: 1) ascertainment of the factual circumstances of a case; 2) ascertainment of a legal base of a case (legal qualification); 3) official casual interpretation of a legal norm being subjected to application; 4) case disposal as a matter of fact by way of resolving of an appropriate decision (law enforcement act) and its documental design if such a form is a claim of the acting legislation; 5) securing of the approved decision accomplishment.

Keywords: *stage of law enforcement process, ascertainment of the factual circumstances of a case, ascertainment of a factual base of a case, ascertainment of a legal base of a case; official casual interpretation, approved decision in a case, provision of accomplishment of the approved decision, law enforcement act.*

УДК 342.39

Талдикін О.В.[©]

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

DOI:10.31733/2078-3566-2018-3-29-35

КРИПТОВАЛЮТА ЯК ФІНАНСОВИЙ ФАКТОР НЕТОКРАТІЇ

Проаналізовано криптовалюту як фінансову складову прояву нетократії в інформаційному суспільстві. Визначено нетократичний характер технологій видобутку криптовалют. Наведено особливості криптовалют як принципово нового покоління цифрових рахункових одиниць, що працюють тільки в мережі Інтернет, причому без будь-якого контролюючого органу. Висвітлено факти підвищення рівня інтересу з боку як державних, так і фінансових структур до криптовалют.

Ключові слова: блокчейн, глобалізація, віртуалізація, влада, інформаційне суспільство, кіберпростір, майнінг, криптовалюта, нетократія, фінансова складова державного суверенітету, цифрові гроші, цифрові рахункові одиниці, цифровий світ.

Постановка проблеми. З виникненням та розвитком цифрових технологій, розповсюдженням мережі Інтернет, а також появою принципово нової форми влади в інформаційному суспільстві – *нетократії*, в умовах поширення глобалізаційних процесів постіндустріальної цивілізації, виникають принципово нові шляхи віртуалізації фінансових відносин.

Автор у попередніх роботах вже вказував на основні *фактори впливу* процесів глобалізації на трансформацію державно-правових інститутів суспільства (економічний, політичний, інформаційно-технологічний) [1; с.138].

Прямим наслідком глобалізації є формування мережевих структур, що дозволяє вести розмову про *мережевий характер світу*, особливо в інформаційній сфері. Вже сьогодні ми можемо спостерігати процес технологічної реалізації проекту *Цифрового світу*, коли після утворення глобального *кіберпростору*, що являє собою всесвітню мережу, відбувається цифрова синхронізація стану всіх комп'ютерів, які складають глобальну мережу, яка, у свою чергу, у майбутньому, може забезпечити управління суспільством на основі кількісного стохастичного моделювання, шляхом числової обробки в бінарному коді величезного масиву даних про сучасне та майбутнє складних систем, що

утворені завдяки глобальній мережі [2, с.132].

Мережевий характер сучасного суспільства, вільний та постійно зростаючий доступ до інформаційних потоків, мережева монополія на ексклюзивну інформацію та нечувані раніше можливості віртуальної реальності для миттєвого, а також необмеженого обміну інформацією з метою задоволення власних потреб і інтересів, свідчать про те, що віртуальна реальність стала невід'ємною частиною усіх сфер життя. Безумовно, треба мабуть бути дуже наївним, щоб сподіватись на відсутність впливу *влади мережі* на фінансово-економічну систему світу взагалі, а також окремої держави зокрема. Час, коли інформація стає товаром, а медіа-простір монополізованим, коли відбувається маніпулювання важливою інформацією, що перетворює її у вигідний бізнес, а сама інформація стає кінцевим продуктом економіки, матеріальні блага починають розглядатись в аспекті власної інформаційної сутності, а їх важливість визначається цінністю тієї інформації, яку вони містять [1, с.139].

Нетократична революція призвела до появи глобальної електронної мережевої культури, але це не змінило сутності транснаціональних фінансових корпорацій, коли підвищення прибутків, як і раніше, залишається їх основною великою метою. Але в умовах постіндустріального суспільства корпорації цікавить можливість переведення власних фінансових систем на принципово новий рівень, який би відповідав сучасним вимогам безпеки, надійності, оперативності, а головне – розширював свободу транзакцій та зменшував потенційні наслідки стороннього контролю, контролю з боку держави.

Метою даної роботи є спроба визначення криптовалюти як фінансового фактора прояву нетократії в глобалізованому світі.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Поява та поширення криптовалют є предметом досліджень зарубіжних авторів: як науковців, так і практикуючих фінансистів: Бернарда Марра [3], Трента Дж. Макдональда, Глема Чемберса [4], Дарсі Ален, Джейсон Потса та інших.

Останнім часом проблеми цифрових облікових одиниць цікавлять і вітчизняних дослідників. Так, умови виникнення ринку криптовалют, що пояснюють причини створення та використання альтернативи традиційним системам розрахунків, розглядалися в роботі В.Г. Сословського і І.О. Косовського «Ринок криптовалют як система» [5].

Критичний аналіз такого явища як криптовалюта та формування відповідних методологічних підходів до її облікового відображення висвітлено у роботі О.М. Петрука та О.С. Новака «Сутність криптовалюти як методологічна передумова її облікового відображення» [6]. Криптовалюту як нову складову фінансової системи пропонує вважати С. Ю. Коваль [7].

Визначенню сучасних тенденцій розвитку криптовалют у світі загалом і в Україні зокрема присвячена стаття Є.О. Галушки, О.Д. Пакона «Сутність криптовалют та перспективи їх розвитку» [8].

Динаміку розвитку криптовалют в сучасній економіці України досліджено у колективній праці С.В. Васильчака, М.В. Куницької-Ляш, М.П. Дубини [9].

Разом з тим, незважаючи на значну кількість публікацій, більшість робіт, розкривають фінансово-економічні аспекти утворення та використання криптовалют, що ніяк не торкається їх політичної складової, зокрема тієї, що вказує на нетократичний характер їх феномена.

Виклад основного матеріалу. Інтернаціоналізація національних економік посилила мобільність і доступність міжнародних ринків капіталу, що, у свою чергу, вже призвело, до формування нового економічного простору з транскордонним переміщенням капіталу, фінансовими інноваціями у створенні та застосуванні принципово нових видів грошових ресурсів, електронних грошей, різних видів платіжних технологій. А.Б. Пельо вважає, що у конкурентній боротьбі за капітал між фінансовим і реальним сектором кращу позицію займає перший, пропонуючи вищу прибутковість. Цьому сприяють новітні процеси, що спостерігаються у фінансовому секторі, а саме – віртуалізація фінансових ринків [10].

В наш час, коли дискусійним постає саме питання правомірності поширення державного суверенітету на віртуальний простір, коли технічні можливості реалізації такого поширення є доволі проблематичними, віртуалізація фінансів може нести певні загрози для держави як територіальної економічної цілісності. Сьогодні грошові ресурси не мають національної приналежності, а їх власники, самостійно обираючи зручну для них юрисдикцію, будуть переміщатися в ті країни, які надають їм найбільший сприятливий

режим для розміщення капіталу, перш за все з позицій оподаткування. В цьому випадку глобалізація економічних відносин являє собою основну загрозу національній безпеці, бо не керовані національними урядами транснаціональні фінансово-кредитні інститути фактично підривають національні суверенітети [11, с. 296].

Необхідно звернути увагу на те що, загальна криза індустріального суспільства та його трансформація у постіндустріальну форму супроводжується й кризою фінансової системи, яка, на думку Є. Гільбо, відображається у стрімкому падінні ефективності фіктивних інструментів, зникненні капіталотворчої функції кредиту та втечі від фіатних валют [12]. Такі тенденції, у свою чергу, посилюються поширенням у мережевому глобалізованому середовищі певних симулятивних образів, зокрема: *еканізму*, як прагнення людини піти від дійсності у віртуальну реальність, *конс'юмеризму*, як охоплення ідеєю про можливість досягнення соціальної переваги, щастя через споживання, залежність від речей, а також власні досягнення у віртуальному просторі, що стають символом причетності до якоїсь "бажаної" для суб'єкта суспільній групи. У користувачів Інтернету, які мають неабиякий досвід численних комп'ютерних ігор з отриманням бонусів за ігровий прогрес, особливий інтерес викликає поява віртуальних можливостей отримання реального прибутку поза межами державного контролю, адже глобалізація не тільки об'єднує суспільства різних країн, а ще й створює умови, які суттєво впливають на нові аспекти розуміння фінансової свободи.

Безумовно, що проявом нетократії є наступний етап у розвитку віртуалізації фінансових відносин – поява після електронних грошей та платіжних систем, нових цифрових рахункових одиниць – *криптовалют*. Криптовалюти (Augur, Bitcoin, Bitcoin Cash, BitShares, Ethereum, Ethereum Classic, Dash, та інші, понад 1000) – це цифрові рахункові одиниці, випуск та облік яких є децентралізованим, а функціонування засновано на технології *Blockchain*. Вони відрізняються одна від одної, як правило, криптографічним алгоритмом, покладеним в основу їх емісії. У свою чергу, *блокчейн* являє собою вибудований за певними правилами безперервний послідовний ланцюжок блоків, що містять інформацію [13].

На думку Є.О. Галушки, О.Д. Пакона, саме результатом нестійкості системи грошового обігу після фінансової кризи 2008–2009 рр. виявилася ідея створення нових валют [6, с. 636]. На фоні масових банкрутств банківських фінансових установ, величезних ризиків населення втратити свої депозитні заощадження, інфляції, криптовалюта не видається таким собі ризикованим засобом [7, с. 24].

На думку Глема Чемберса: «Технологія Blockchain – це фантастична нова технологія, вона може розглядатися як частина баз даних, частина хмарних сервісів, частина політичної платформи, але, в основному, є способом зберігання записів новим способом, що має і додає значну та унікальну цінність... На даний момент це переважно нерегульована криптокультурна флотация, захоплююче божевільна, яке в якийсь момент вилється у старий сильно регульований світ акцій. Той, хто "матиме їх", коли це відбудеться, буде налаштований на те, щоб зробити чудовий прибуток» [4]. Криптовалюти, або «цифрові гроші» та електронні гроші, на перший погляд зовнішньо схожі, але мають одну суттєву відмінність: у криптовалютах, на відміну від електронних грошей, відсутній регулюючий центральний орган-емітент, наприклад: банк чи уряд. Вважається, що всі платежі в криптовалютній системі, як правило, без комісій, повністю анонімні та ніким і ніяк формально не контролюються.

Бернард Марр, автор книги «Data Strategy», стверджує: що «криптовалюта лише керується математикою та шифруванням і визначається консенсусом своїх користувачів. Ці "правила" були введені в дію, коли криптовалюта була випущена у світі в 2011 році. Звичайно, на відміну від, скажімо, виборів, ніякого людського фактора втручання, перевірки або нагляду немає та й не потрібно, що унеможливило корупційну складову. Весь процес керується оригінальною "довірчою" криптографічною структурою, створеною для біткойн [3].

Якщо поява електронних грошей, утворення спеціальних віртуальних фондів грошових коштів спрямовані на забезпечення цілей транснаціональних фінансового капіталу, то тут, поза всяким сумнівом, ми маємо певну відповідь з боку сучасної мережевої нетократичної еліти, яка у власному прагненні отримати прибуток вже не сподівається лише на його традиційні шляхи, намагається захиститись таким чином від несприятливих наслідків контролю з боку держав, в умовах постійно зростаючого мережевого характеру сучасного суспільства. На думку В.Г. Сословського і І.О. Косовського.

Виникнення та існування цієї системи пов'язане з потребою суспільства мати альтернативні традиційним засоби розрахунків та накопичення [5].

Нетократичний характер криптовалюти підтверджують *технології її видобутку*: майнінг, форжінг та ICO.

Майнінг (від англ. Mining – видобуток корисних копалин) забезпечує підтримку розподіленої платформи та створення нових блоків з можливістю отримати винагороду у формі нових одиниць і комісійних зборів у різних криптовалютах, що, у свою чергу, призводить до витрат власних обчислювальних потужностей та підтримки роботи мереж [14].

Форжінг, або *мінтінг* (від англ. Forging – кування, *мінтінг*; від англ. Minting – карбування монет) передбачає створення в різних криптовалютах нових блоків у блокчейні на основі підтвердження частки володіння з можливістю отримати винагороду у формі нових одиниць та комісійних зборів у криптовалюти [15].

ICO (Initial coin offering з англ. – первинна пропозиція монет, первинне розміщення монет) є формою залучення інвестицій у вигляді продажу інвесторам фіксованої кількості нових одиниць криптовалюти, отриманих разовою або прискороною емісією [16].

Незважаючи на розбіжність у шляхах видобутку, всі технології об'єднує віртуальний, нематеріальний, мережевий характер діяльності та можливість отримання винагороди поза межами як державного контролю, так і традиційного банківського сектора. Принципово нові перспективи закладає й можливість так званого *хмарного майнінгу*, що привертає увагу користувачів мережі відсутністю первинних капіталовкладень. Такі технології видобутку криптовалюти можна розцінювати як вагомий аргумент прояву фінансової складової нетократії в сучасному глобалізованому світі.

Блокчейн та криптовалюти мають велику перспективу там, де необхідно, по-перше, щоб сторони без довіри одна до одної здійснювали обмін товарами, послугами і грошами, а, по-друге, в міжнародних платежах, де існує необхідність швидкого проведення транзакцій», – констатує професор фінансів Олег Шибанов [17], [18].

Поява криптовалюти на світовому фінансовому ринку є феноменом, який у теорії може докорінно змінити наявну у світі фінансову систему. Саме тому уряди країн не поспішають давати дозвіл на масове впровадження криптовалюти на своїх територіях, оскільки альтернатива наявній фінансовій системі може змінити силу впливу центральних органів на управління фінансовими процесами [5, с. 532]. Але підвищення рівня інтересу з боку як державних, так і фінансових структур до криптовалют сьогодні підтверджується численними фактами. Ось лише деякі з них (2015 р. – початок 2018 року).

Лютий 2015 р. – утворення Дослідницького центру по дослідженню випуску криптовалюти та технології цифрових транзакцій у Банку Англії [19].

Березень 2016 р. – англійські вчені разом з Банком Англії розробили *протовалюту* RSCoin, яка, на їх думку, буде інструментом державного контролю, що дозволить центральному банку тримати жорсткий контроль над грошовою масою і реагувати на кризи [20].

Серпень 2016 р. – кандидат у члени правління ФРС Марвін Гудфренд у своєму виступі на симпозиумі в Джексон-Хоул підкреслив переваги цифрової валюти як інструменту реалізації політики негативних процентних ставок [21].

Червень 2017 р. – заступник голови ЦБ РФ Ольга Скоробогатова оголосила про роботу над створенням віртуальної національної валюти [22].

Серпень 2017 р. – шість найбільших банків світу Barclays, Credit Suisse, Canadian Imperial Bank of Commerce, HSBC, MUFG, State Street об'єдналися у проєкті створення нової форми цифрових готівкових коштів, які вони сподіваються розпочати в наступному році для проведення клірингових та фінансових транзакцій за технологією блокчейнів, технології, яка є основою біткойн [23].

Листопад 2017 р. – президент Федерального резервного банку Нью-Йорка Вільям Дадлі повідомив, що ФРС починає вивчати ідею створення власної цифрової валюти [24].

Листопад – грудень 2017 р. – США визнали криптовалюту, зокрема біткойн. Комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами США офіційно дозволила почати торгівлю ф'ючерсами на біткойн. Перший дозвіл отримала група Чиказької товарної біржі (CME Group Inc) та Cboe Global Markets Inc., що керує Чиказькою біржею опціонів (Chicago Board Options Exchange, CBOE). Компанія Nasdaq і брокерська фірма Cantor Fitzgerald LP розглядають питання про запуск торгів криптовалюти. Запуск ф'ючерсів на біткойни може

відбутися на початку 2018 року [25].

21 грудня 2017 р. – Президент Білорусі О. Лукашенко підписав декрет "Про розвиток цифрової економіки", яким у державі фактично легалізовано ICO, криптовалюти та смарт-контракти [26].

Грудень 2017 р. – у відповідь на зростаючий курс криптовалюти Bitcoin Міністерство фінансів Ізраїлю розглянуло питання про випуск цифрової валюти, подібної до біткойнів (цифровий шекель), яка може замінити готівку [27].

Грудень 2017 р. – президент Венесуели Ніколас Мандуро об'явив про створення власної криптовалюти *El Petro*, яка буде забезпечуватися запасами венесуельських природних ресурсів, золота, нафти і алмазів [28].

Січень 2018 р. – секретар РНБО О. Турчинов повідомив, що НБУ розглядає можливість випуску власної криптовалюти [29].

Січень 2018 р. – Сбербанк РФ запустив власну блокчейн-лабораторію для дослідження нових технологій у сфері цифрових валют [30].

Таким чином, ставлення сучасних держав до криптовалют важко назвати однозначним. Автор у попередній роботі вже привертав увагу до перспектив легалізації криптовалют в сучасних умовах [31]. Темною стороною віртуальної валюти є реальні умови в мережі для утворення всілякого роду зловживань: від «фінансування» незаконних організацій до «відмивання коштів». Останнім часом широке розповсюдження отримує практика прихованого використання потужностей комп'ютерів користувачів певних сайтів для майнінгу криптовалют на користь *майнерів*. Кількість сайтів, що автоматично «запускають» процес майнінгу, коли користувач відкриває головну сторінку ресурсу, постійно зростає.

Чи можна стверджувати, що сьогодні наше суспільство стоїть на порозі глобальних змін у сфері грошового обігу? Чи не є криптовалюта своєрідним експериментом із суспільством, метою якого буде пристосування останнього до чергового рівня безготівкових розрахунків? Так, Віталій Шушковський у статті «Перед нами – перспектива повного торжества цифрових валют» робить такі висновки:

1. У середньостроковій перспективі всіх будуть масово заганяти в "державні" цифрові валюти. Таким чином, центральні банки при необхідності отримають можливість по повній програмі насолодитися встановленням негативних процентних ставок на залишки по рахунках.

2. Існуючі криптовалюти типу біткойнів зарегулюють та заженуть в сіро-чорні сегменти економіки, щоб у народі не виникало сумнівів з приводу доцільності зберігання заощаджень в єдино правильних цифрових валютах від відповідних центробанків.

3. Сферу застосування готівки, ймовірно, будуть ще жорсткіше обмежувати.

4. Цікаво, що станеться з комерційними банками, якщо лівова частка грошових розрахунків в економіці буде здійснюватися, висловлюючись в традиційних термінах, через рахунки в цифрових валютах, безпосередньо відкриті в центробанках.

5. Також цікаво, що будуть робити гравці, у яких ідея віддаватися в руки рідних центробанків не викличе захоплення. Зокрема, що це буде означати в плані перспектив подорожчання того самого золота або створення великими банками / корпораціями цифрових валют, забезпечених, наприклад, дорогоцінними металами чи зобов'язаннями щодо постачання енергоносіїв [32].

Висновки. Дестабілізація та некерованість транснаціональних фінансово-кредитних інститутів з боку держави де-факто підриває фінансову складову державного суверенітету.

В умовах глобалізації фінансово-економічних відносин, розвитку неомонетаризму та дематеріалізації праці, ідеологічним забезпеченням яких виступає неоліберальна модель, можна стверджувати про існування фінансового *фактора впливу* нетократії на трансформацію традиційних державно-правових інститутів суспільства.

Фінансовий фактор – віртуалізація фінансових відносин, поява електронних грошей та платежів, цифрових рахункових одиниць сприяють формуванню умов неефективності існуючих традиційних митних, податкових, тарифних важелів державної регуляції.

Криптовалюта, коли її емітентом може виступати будь-який потужний комп'ютер, є спокусливим варіантом отримання прибутку поза межами державного контролю, що, у свою чергу, на перший погляд суттєво зменшує вплив ролі банківського транснаціонального капіталу, адже вона здатна скорочувати міжнародні кордони, може

зберігатися на жорсткому диску, а не в банку, не залежить від інфляційних ризиків чи політики.

Враховуючи дискусійний характер питання правомірності поширення державного суверенітету на віртуальний простір, коли технічні можливості реалізації такого поширення є доволі проблематичними, віртуалізація фінансів може мати певні загрози для фінансової складової державного суверенітету, зокрема в його класичному розумінні.

Бібліографічні посилання

1. Талдикін О.В. Нетократія як черговий фактор кризи інституту національної держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 136–149.
2. Денисов А.А., Денисова Е.В. О проектировании стратегий в постиндустриальном нецифровом мире. *Экономические стратегии*. № 8 (142). 2017. С. 132-145.
3. Bernard Marr. Bitcoin, Blockchain Splits And What It Means For Business. *Forbes*. URL: <http://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2017/08/22/bitcoin-blockchain-splits-and-what-it-means-for-business/#4020a2466fd6>.
4. Clem Chambers. Cryptocurrency Is A Bubble, Revisited. *Forbes*. URL: <https://www.forbes.com/sites/investor/2017/08/08/cryptocurrency-is-a-bubble-revisited/#6c5bf7f93f0a>.
5. Сословський В.Г., Косовський І.О. Ринок криптовалют як система. URL: kfd.org.ua/article/download/91065/89393
6. Петрук О.М., Новак О.С. Сутність криптовалюти як методологічна передумова її облікового відображення (УДК 657.422.4 DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2017-4\(82\)-48-55](https://doi.org/10.26642/jen-2017-4(82)-48-55)). URL: molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/4/147.pdf
7. Коваль С.Ю. Криптовалюти як фінансова складова частина фінансової системи: стан і перспективи розвитку в Україні. *Гроші, фінанси і кредит*. 2017. № 15. С. 529-533.
8. Галушка Є.О., Пакон О.Д. Сутність криптовалют та перспективи їх розвитку. *Молодий вчений*. 2017. № 4 (44). С. 634-638
9. Васильчак С.В., Куницка-Іляш М.В., Дубина М.П. Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики. *Науковий вісник ЛНУВБМТ імені С.С. Гжицького*. 2017. Т. 19. № 76. С. 19-25.
10. Пельо А. Б. Вплив віртуалізації фінансових ринків на конкурентоспроможність реального сектора економіки. *І Міжнародна научно-практична Інтернет-конференція «Актуальні питання підвищення конкурентоспроможності держави, бізнесу і освіти в сучасних економічних умовах»* (Полтава, 14-15 лютого 2013 г.). URL: http://www.confcontact.com/20130214_econ/1_pelyo.htm
11. Глухов В.В., Останин В.А., Рожков Ю.В. Электронные финансы как новая экономическая категория. *Аудит и финансовый анализ*. 2014. № 2. С. 293–298.
12. Гильбо Е.В. Предчувствие нового мира. Сайт: «Мировой кризис – хроника и комментарии». URL: <http://worldcrisis.ru/crisis/1133382>
13. Pedro Franco. The Blockchain. Understanding Bitcoin: Cryptography, Engineering and Economics. *John Wiley & Sons*. 2014. 288 p. ISBN 978-1-119-01916-9.
14. Dan Goodin. Malware mints virtual currency using victim's GPU. Bitcoin mining meets parallel computing. 16 Aug 2011. URL: https://www.theregister.co.uk/2011/08/16/gpu_bitcoin_brute_forcing/
15. The magic of mining. Jan 8th 2015| BODEN, SWEDEN. URL: <https://www.economist.com/news/business/21638124-minting-digital-currency-has-become-big-ruthlessly-competitive-business-magic>
16. Chohan, Usman, Initial Coin Offerings (ICOs): Risks, Regulation, and Accountability (November 30, 2017). Discussion Paper Series: Notes on the 21st Century. URL: <https://ssrn.com/abstract=3080098>
17. Сикорский Д. БРИКС против SWIFT: единая криптовалюта может изменить международную торговлю. URL: https://rueconomics.ru/298678-briks-protiv-swift-edinaya-kriptovalyuta-mozhet-izmenit-mezhdunarodnuyu-torgovlyu#from_copy
18. Криптовалюта (рассказывает профессор Олег Шибанов). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XVxWKbZHT64>
19. Robert Mendick Bank of England plots its own bitcoin-style digital currency. *The Telegraph*. URL: <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/12/30/bank-england-plots-bitcoin-style-digital-currency/>
20. Ambrose Evans. Pritchard Central banks beat Bitcoin at own game with rival supercurrency. *The Telegraph*. URL: <http://www.telegraph.co.uk/business/2016/03/13/central-banks-beat-bitcoin-at-own-game-with-rival-supercurrency/>
21. Marvin Goodfriend. The Case for Unencumbering Interest Rate Policy at the Zero Bound. URL: <https://www.kansascityfed.org/~media/files/publicat/sympos/2016/2016goodfriend.pdf?la=en>
22. ЦБ начал работу над созданием национальной криптовалюты. URL: <https://ria.ru/economy/20170602/1495645282.html>
23. Martin Arnold. Six global banks join forces to create digital. *Financial Times*. URL: <https://www.ft.com/content/2017/06/02/six-global-banks-join-forces-to-create-digital>

<https://www.ft.com/con.../20c10d58-8d9c-11e7-a352-e46f43c5825d>

24. Jeff Cox. Federal Reserve starting to think about its own digital currency, Dudley says. *CNBC*. URL: <https://www.cnbc.com/2017/11/29/federal-reserve-starting-to-think-about-its-own-digital-currency-dudley-says.html>

25. Баулин А. Биткоин на Уолл-стрит: планируется запустить торги криптовалютой на NASDAQ. *Forbes*. URL: <http://www.forbes.ru/tehnologii/353605-bitcoin-na-uoll-strit-planiruetsya-zapustit-torgi-kriptovalyutoy-na-nasdaq>

26. О развитии цифровой экономики: Декрет Президента Республики Беларусь № 8 от 21 декабря 2017 г. URL: http://president.gov.by/ru/official_documents_ru/view/dekret-8-ot-21-dekabrya-2017-g-17716/

27. Meirav Arlosoroff. Exclusive Israel's Answer to Bitcoin: A Digital Shekel That Could Replace Cash. *Haaretz*. URL: <http://www.haaretz.com/israel-news/business/.premium-israel-s-answer-to-bitcoin-a-digital-shekel-that-could-replace-cash-1.5629500>

28. ¡LEA! “La criptolocura: El Petro”, el filoso artículo del economista José Toro Hardy que se volvió tendencia este #8Dic. *Maduradas*. URL: <https://maduradas.com/lea-la-criptolocura-el-petro-el-filoso-articulo-del-economista-jose-toro-hardy-que-se-volvio-tendencia-este-8dic/>

29. Романюк В. На Украине хотят создать собственную криптовалюту. *New inform*. URL: <https://newinform.com/100186-na-ukraine-khotyat-sozdat-sobstvennuyu-kriptovalyutu>

30. Сбербанк запустил блокчейн-лабораторию. URL: <https://riafan.ru/1015139-sberbank-zapustil-blokchein-laboratoriyu>

31. Талдикін О.В. Криптовалюта: перспективи легалізації. *Актуальні питання забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний досвід та міжнародний досвід: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро 17 листопада 2017 р.)*. Дніпро: ДДУВС; Ліра ЛТД, 2017. С. 140-144.

32. Шушковский В. Перед нами – перспектива полного торжества цифровых валют. URL: <https://strana.ua/opinions/115563-pered-nami-perspektiva-polnoho-torzhestva-tsifrovyykh-valjut.html>

Надійшла до редакції 26.09.2018

SUMMARY

Taldykin O.V. Crypto currency as a financial factor of netocracy. The author has analyzed by the crypto-currency, as a financial component of the manifestation of netocracy in the information society. The netocratic character of the production technologies of the crypto-currency is determined. The features of the crypto-currency are given as a fundamentally new generation of digital computing units that function only on the Internet, without any controlling authority. The facts of increasing interest in the crypto-currency of both public and financial structures.

If the emergence of electronic money, the creation of special virtual funds aimed at securing the goals of transnational financial capital, then here, by all accounts, we have a definite answer from the modern network of netocratic elite, which in its own desire to profit, no longer hopes only on its traditional ways, tries to defend itself in this way, from the adverse effects of control by the states, in the context of the ever-increasing networking nature of modern society.

Internet users, who have a great experience in numerical computer games with bonuses for game progress are of particular interest to the emergence of virtual opportunities for obtaining real profits beyond the control of the state, because globalization not only brings together the societies of different countries, but also creates conditions, which significantly affect the new aspects of understanding financial freedom.

The destabilization and non-management of transnational financial and credit an institution by the state de facto undermines the financial component of state sovereignty.

In the conditions of the globalization of financial and economic relations, the development of non-monetarism and dematerialization of labor, the ideological support of which is the neo-liberal model, it can be argued that there exists a financial factor for the influence of netocracy on the transformation of traditional state-legal institutions of society.

The financial factor - the virtualization of financial relations, the emergence of electronic money and payments, digital counting units contribute to the formation of conditions of inefficiency of existing traditional customs, tax, tariff levers of state regulation.

Crypto-currency, when its powerful emitter can be any powerful computer, is a seductive option for gaining profit beyond the limits of state control, which in turn, at first glance, substantially reduces the impact of the role of banking transnational capital, since it is able to reduce international borders, it can be stored on a hard disk, and not in a bank, does not depend on inflationary risks or politics.

Given the controversial nature of the question of the lawfulness of extending state sovereignty to virtual space, when the technical feasibility of implementing such an extension is rather problematic, virtualization of finance may have certain threats to the financial component of state sovereignty, in particular in its classical sense.

Keywords: *Block-Cheyne, globalization, virtualization, power, information society, cyberspace, mining, crypto-currency, netocracy, financial component of state sovereignty, digital money, digital counting units, digital world.*